

NOTA

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Nota bestemd voor

- de Minister van Defensie *At*
- de Staatssecretaris —d.t.v. de Secretaris-Generaal *6/5 j*Nummer
DIS97001153Datum
6 maart 1997Onderwerp:
Inlichtingenbulletin

1. Hierbij doe ik U toekomen Inlichtingen-Bulletin nr. 09/97 van de MID.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst,
mr
Brigade-generaal

Bijlagen

- 1 -

Opsteller

drs

Doorkiesnummer

070 -3188087

Bur. Secretaris-Generaal

6-3-97

Dg7000641

INLICHTINGEN-BULLETIN NR.: 09/97 (6 maart 1997)

ALBANIË

Politieke ontwikkelingen

Een hoge functionaris van president ██████'s Democratische Partij, ██████ heeft erkend dat er eenheden van politie en leger naar de rebellen zijn overgelopen. Verder heeft hij aan journalisten medegedeeld dat de regering burgers op "vrijwillige basis" mobiliseert om het leger in de omgeving van Vlore te steunen.

Het feit dat ██████ een beroep doet op "patriotten die het leger willen helpen bij het herstel van de grondwettelijke orde" kan worden opgevat als een teken van wanhoop. Het bevestigt eens te meer de machteloosheid van de regering ten opzichte van de opstand in het zuiden. In het licht van deze constatering kan het bericht dat ██████ met leiders van alle politieke partijen in overleg zou zijn getreden om een oplossing voor de crisis te vinden erop duiden dat de regering beseft dat het spelen van de militaire kaart (vooralsnog) geen uitkomst biedt en dat derhalve moet worden getracht de crisis langs politieke weg te bezweren.

GRIEKENLAND / ZUID-AFRIKA

Gezamenlijke defensieprojecten

Een delegatie uit de Griekse defensie-industrie onder leiding van de onderminister van defensie, ██████ brengt momenteel een bezoek aan Zuid-Afrika. Tijdens dit bezoek zou onder meer zijn gesproken over de gezamenlijke produktie van aanvalshelikopters en de aankoop door Zuid-Afrika van Griekse MEKO-200-klasse fregatten. Wat de helikopters betreft gaat het vermoedelijk om een versie van de Rooivalk, een door Zuid-Afrika op basis van de Aerospatiale Puma ontwikkelde gevechtshelikopter, waarvan de verkoop tot dusver weinig succesvol is verlopen. Indien de aanschaf van MEKO-200-klasse fregatten door Zuid-Afrika wordt bevestigd, betekent dit vermoedelijk dat de aankoop van Nederlandse fregatten van de baan is.

RUSLAND

Onenigheid tussen ██████ en Secretaris Defensieraad ██████ over hervormingen.

Een maand geleden hebben Minister van Defensie ██████ en de Secretaris van de Defensieraad ██████ op instigatie van president ██████ een gezamenlijke persconferentie gehouden om de indruk weg te nemen dat er sprake zou zijn van grote onenigheid omtrent militaire hervormingen. Recent echter heeft ██████ op een veteranenbijeenkomst ██████ er met zoveel woorden van beschuldigd het publiek en het staatshoofd te desinformereren over de ware staat van het leger door de problemen te bagatelliseren. President ██████ heeft in afkeurende bewoordingen gereageerd op ██████ uitlatingen op de veteranenbijeenkomst en gezegd dat klagen niet helpt, maar dat er concrete maatregelen

genomen dienen te worden in de vorm van een gezamenlijk door [redacted] en [redacted] uit te werken hervormingsconcept.

De uitval van [redacted] naar [redacted] heeft de geruchten over een mogelijk ontslag van [redacted] nieuw leven ingeblazen, ondanks ontkenningen van regeringswege. Overigens hebben in de afgelopen twee weken ook geruchten gecirculeerd over een ontslag van premier [redacted] en tal van andere leden van de regering.

[redacted] erkent het bestaan van meningsverschillen tussen [redacted] en [redacted]. Mogelijk zal hij een beslissing nemen over aard en richting van het hervormingsproces tijdens de vergadering van de Defensieraad die voor deze maand staat gepland. Een compromis tussen [redacted] en [redacted] lijkt niet meer tot de reële opties te behoren. Er moet worden aangenomen dat [redacted] in principe de visie van zijn jarenlange medewerker [redacted] steunt (hervormingen zonder extra geld), maar dat hij mogelijk zal terugdeinzen voor een openlijke keuze voor [redacted]. Om het [redacted]-concept een kans van slagen te geven zou de president het bestuursapparaat van de Russische krijgsmacht ingrijpend moeten veranderen en de invloed van de traditionele militaire leiding moeten beperken. In het verleden is [redacted] evenwel steeds bijzonder terughoudend geweest om binnen het militaire apparaat krachtige maatregelen te nemen.

Defensie-industrie

Uit statistieken van het Russische Ministerie van Defensie-industrie blijkt dat de produktie van deze industrietak, die circa 1700 bedrijven telt, in de loop van 1996 met 28% is gedaald.

In het voorgaande jaar daalde de produktie met 25%. De totale output van de militaire industrie is gedaald tot 17,8% van het niveau van 1991. De daling van de militaire produktie (die in 1996 naar schatting ongeveer 20% van de totale activiteit van de defensie-industrie uitmaakte) is versneld en bedroeg in 1996 39,5%, tegen $\pm 33\%$ in 1995.

De teruggang van de militaire produktie leidt meestal tot het stilleggen van fabrieken. Van een structureel conversieprogramma, waarbij militaire produktiecapaciteit wordt omgevormd tot civiele capaciteit is geen sprake meer.

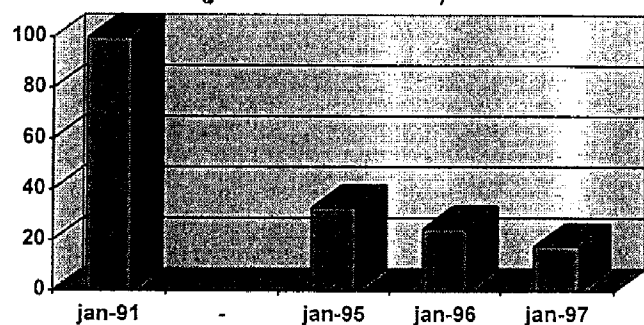
Binnen de defensie-industrie was de teruggang het grootst in de scheepsbouw. De produktie daalde daar met 50%. Volgens een betrouwbaar geacht bericht in de legerkrant *Rode Ster* is inmiddels de nieuwbouw van nucleaire onderzeeboten nagenoeg tot stilstand gekomen. De vliegtuigindustrie kende een teruggang van 33%. De produktie van vliegtuigen was uitsluitend voor de export. De Russische krijgsmacht ontving in 1996 geen nieuwe vliegtuigen.

AFGHANISTAN

Verdere opmars Taliban

Nadat het in eerste instantie niet gelukt was om vanuit de hoofdstad Kaboel in noordelijke richting verder Afghanistan in te trekken, trachten de Taliban momenteel om zich via een alternatieve route de toegang tot het noorden te bevechten. Daartoe hebben ze ten noordwesten van Kaboel strijd geleverd met eenheden van de shi'itische [redacted] één van de partijen binnen het gezamenlijke verzet tegen de Taliban. Als gevolg van de

RUSLAND
ontwikkeling militaire produktie
(januari 1991 = 100)

[REDACTED]

gevechtsacties zou voor de Taliban de weg open liggen naar de Shebar pas, welke de verbinding vormt naar de belangrijke stad Bamian.

Indien het de strijders van de Taliban zou lukken om deze pas over te trekken, zou dat een aanzienlijke tegenslag betekenen voor de troepen van de noordelijke krijgsheer [REDACTED] en de verdreven regeringseenheden van [REDACTED]. Het door de Taliban regelmatig geopperde streven naar een volledige overheersing van het land gaat dan steeds meer tot de mogelijkheden behoren.

Dat de zorgen van de tegenstanders van de Taliban over de opmars steeds groter worden blijkt onder andere uit het feit dat de kopstukken van de betrokken partijen al bezig zijn om hun families over te brengen naar verschillende buurlanden. Ook zouden al hoge militaire functionarissen die tot de partij van [REDACTED] behoren naar Oezbekistan zijn gevlucht.

Als de Taliban in staat blijkt daadwerkelijk geheel Afghanistan onder beheer te krijgen, zal dit niet betekenen dat er een einde komt aan de al jaren durende burgeroorlog. Ongetwijfeld zullen de verdreven partijen vanuit de verschillende buurlanden, in meerdere of mindere mate door deze landen gesteund, de strijd voortzetten.

INDIA

Verwarring over nucleaire status

Onlangs heeft de Indiase ambassadeur in Genève verklaard dat *"We are not a declared nuclear weapons state, we are also not a non-nuclear weapons state"*. In de buurlanden Pakistan en China, maar ook in andere landen zoals Australië heeft deze uitspraak tot verwarring geleid over de uitleg die hieraan moet worden gegeven.

Zoals bekend hebben de vijf permanente leden van de VN Veiligheidsraad, de VS, Rusland, China, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk zichzelf tot kernwapennatie verklaard en zijn zij de enigen die uitdrukkelijk tot die categorie behoren. Daarnaast is er echter een aantal landen waarvan wordt aangenomen dat zij over kernwapens beschikken (Israël en voorheen Zuid Afrika) of programma's hebben om die te realiseren (Noord-Korea, Iran, Irak). India, dat in het verleden kernproeven heeft genomen, en Pakistan worden in staat geacht op korte termijn kernwapens te produceren, voor zover zij niet al over kernwapens beschikken. De geciteerde uitspraak kan betekenen dat India op dit moment reeds over (operationele) kernwapens beschikt.

Van de zes genoemde staten die zich niet tot kernwapennatie hebben uitgeroepen, hebben Zuid-Afrika, Noord-Korea en Iran het Non-Proliferatie Verdrag inmiddels getekend. Mogelijk tracht India met dit soort uitspraken een nieuwe categorie landen te creëren om (voor zichzelf) een speciale behandeling te krijgen met betrekking tot het Non-Proliferatie Verdrag.

